

248. Björsta, Ösmo sn, Sotholms hd.

Pl. 123. Pl. 2: B 675.

Litteratur: B 675, L 833. Ransakningarna 1667—84; G. Upmark, Sotholms härad 2, s. 14; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 675); Brate (ATA).

Ristningen befinner sig å ett jordfast stenblock mitt i en åker NV om Björsta by. Platsen är utmärkt å Geologiska kartbladet »Nynäs». Den ristade ytan är vänd mot öster.

Redan i *Ransakningarna* 1667—84 omtalas »Vthi Biörsta gärde en runsteen, item nogra iordhögar».

Ristningens höjd 1,50 m., bredd (nedtill) 1,03 m. Ytan är i stort sett tämligen plan men har många naturliga ojämnheter. Den har lidit mycket genom flagring; särskilt nedtill, närmast jorden, äro stora partier av ristningen helt bortfräta. De största skadorna funnos redan på 1600-talet, då Helgonius gjorde sin teckning. Ristningen synes ursprungligen ha varit djup och tydlig, och där den ej blivit fördärvad genom avflagring, framträder den ännu tämligen klart.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter B 675):

: a[n] fr . auk . þorstain . auk un : þair . lit[u] at . þius[tu] [þ]ur sin

[Anundr?] [Olæifr?] ok Þorsteinn ok Unn, þair letu at Þiust[ulf, faður] sinn.

»[Anund . . . Olev] och Torsten och Unn, de läto (hugga hällen) efter Tjustulv, sin fader.»

Till läsningen: Övre delen av 1—2 **an** är avflagrad; bst på 2 **n** är helt borta, av 1 **a** finnes v. delen i behåll. Därefter är ett stort parti av runslingan alldeles förstört, med sannolikt minst 10 runtecken. Framför 3 **f** synes intet ristat; föregående runa torde dock knappast ha varit **a**, ty i så fall borde rester av bistaven ha funnits kvar på det stycke av den ursprungliga stenytan, som finnes i behåll framför 3 **f**. 19—20 **un** är tydligt; 19 kan icke vara **r**; parallellt med bst i 20 **n** går högre upp en fördjupning, som emellertid är naturlig och ej huggen, sålunda icke **o**. 27 **t** har bst endast på v. sidan av hst. 28 **u** är förstört genom en djup avflagring, som går fram ända till hst av 29 **a**; v. delen av denna runas bst är därför borta. 31—34 **þius** äro fullt tydliga. Därefter är nedre delen av slingan borta ända till 38 **u**; av 35—36 **tu** och 37 **þ** finnes numera intet spår. 41 **i** är icke stunget. — B 675: 19—20 **ro**. — Boije och Brate: 19—20 **un**.

Det första namnet torde ha varit *Anundr*, det andra *Olæifr*. Mansnamnet *Unn* är känt från flera svenska inskrifter: Öl 37, Ög 34, och särskilt från Hälsingland: L 1064 Sunna, L 1065 Malsta, en nyfunnen inskrift från Skön (*ATS* 2, s. 218), möjligen också L 1067 Tuna. Det sista namnet i inskriften är säkerligen *Þiustulfr*, ett från Norge och Island välkänt mansnamn, men annars, så vitt jag vet, ej belagt från svenska runinskrifter.

Inskriftens formulering är så till vida anmärkningsvärd, som predikatet utgöres av hjälpverbet *let* 'lät' ensamt, utan den infinitiv, som man väntar: lät hugga hällen, lät rista runor e. dyl. Samma förkortade uttryckssätt förekommer i inskriften på en berghäll vid Edby, Lovö sn (Uppl., D II 71) och i en runsten vid Helgenäs, V. Eds sn (Smål., L 1283).

Figuren mitt på stenen, en starkt sammanflätad ormkropp, förekommer också på en av ristningarna vid Blista, Sorunda sn (Sö 221). Också den runristade ormslingan är påfallande lika, och man har all anledning att misstänka, att samme man utfört båda ristningarna.